

„Krajinné archetypy – lekce pro budoucnost“, aneb záznam konference a navazující valné hromady Evropské sekce federace krajinářských architektů IFLA EUROPE v Lisabonu 16 . - 18. 10. 2014

Je již víceletou tradicí, že výročním Valným hromadám IFLA EUROPE pro větší atraktivitu předchází jednodenní konference, jejíž téma do jisté míry nějak koresponduje s hostitelskou zemí. A protože Portugalsko je zemí se starou kulturní krajinou tvořenou po léta Kartáginci, Římany, Maury a samozřejmě hlavně Portugalci, je přirozené, že bylo vzpomenuáno na krajinné archetypy a jejich význam pro budoucnost. Samotné shromáždění IFLA Europe přineslo kromě pravidelného vystřídání části výkonné rady také mnoho nových, jakož i pokračujících pracovních témat znamenajících další snahy o zviditelnění a lepší uplatnění profese krajinářského architekta a to počínaje kvalitou jeho vzdělávání po uznání jeho potřeby a nezapustitelnosti v plánovacích procesech.

Na valné hromadě byla svým delegátem, případně prezidentem i dalšími pozorovateli zastoupena převážná většina z 34 členských národních organizací krajinářských architektů IFLA EUROPE.

Konference i valná hromada IFLA Europe se konala v historickém Paláci nezávislosti postaveném brazilským architektem ve druhé polovině 17. Století jako podporu Portugalsku, které se roku 1648 osvobodilo od sedmdesátileté podřízenosti Španělsku. Objekt s charakteristickou červenou fasádou a třemi mohutnými baňatými pekárenskými komíny a zahradou plnou typických modře ilustrovaných keramických obkládaček – tzv. azulejos. Palác náleží nadaci, která pečuje v zemi o historické a kulturní dědictví.

Konference 16.10. - K čemu jsou nám krajinné archetypy?

Většina evropských krajin představuje mnohaletou výslednici hledání optimálního lidského využívání daných přírodních podmínek. Někde bylo dosaženo podivuhdné rovnováhy a stability, jinde byla tato rovnováha méně či výrazně narušena

Profesor univerzity ve Valladolidu **Javier Maderuelo** hledal odpověď na otázku, zda existuje společný archetyp evropské krajiny. Ten byl v dřívějších staletích vnímán a nalézán skrze krajinomalbu, poezii apod. To se změnilo díky fotografii a filmu, ale také globalizačním prvkům jako suburbanizace, větrné a solární elektrárny, opouštění tradičního zemědělství. Díky těmto nejrůznějším narušením si uvědomujeme jednotlivé mizející hodnoty evropské krajiny a snažíme se je pojmenovat.

Ve více příspěvcích z různých portugalských regionů byly velmi zajímavě popsány různé historické konstrukce jako hráze, meze, terasy, závlahové a odvodňovací příkopy a terasy, které reprezentovaly optimální využívání daných geomorfologických a přírodních podmínek pro danou tradiční kulturu (víno, zeleninu, ovoné sady atd.)

Ze zahraničních účastníků zaujala **Jana Špulerová** z Ústavu krajinné ekologie Slovenské akademie srovnávající tradiční malovýrobní struktury a členění zemědělských krajin Slovenska. Ty se nacházejí v různě členitých, dřívě či později nebo rozdílnými etniky osídlených a tedy odlišně využívaných regionech. Protože mnohé z nich nezadržitelně mizí, navrhuje kolektiv autorů sofistikovaný a přítom reálný soubor managementu.

Zajímavé příklady multidisciplinárního a polyfunkčního plánování krajiny ze stuttgartského regionu představil **Christian Küpfer**. Jde zejména o to, jak v tomto hustě osídleném území dodržet zásady vládní politiky a sice snížit ztrátu území urbanizací z dnešních 75 ha denně na 30 ha. Je toho dosahováno nejrůznějšími kompenzačními, renaturalizačními či revitalizačními opatřeními. Důsledně je uplatňován etický princip – znečišťovatel platí.

17. – 18.10. Valná hromada IFLA EUROPE 2015 -

Jednotlivá témata valné hromady jsou řazena přibližně dle pořadí na programu. S ohledem na velkou četnost pracovních skupin jsou vybírána ta významnější.

Pecha kucha prezentace na téma „Krajinné archetypy – poučení pro budoucnost“ z většiny zúčastněných zemí

Téma konference předchozího dne měli za úkol zpracovat v rámci své země i jednotliví delegáti. Z loňska se osvědčila prezentace typu pecha kucha, tedy informace nebo poselství zhuštěné do 3 minut. Zajímavé bylo pojetí tématu jednotlivými delegáty, jež odráželi do jisté míry svou mentalitou i ráz té oné krajiny. Severské a germánské státy volily spíše racionální popis krajin svého území založený na kombinaci přírodních podmínek a tradičního land use. Pobaltské státy se zaměřily na revitalizační (Lotyšsko), ekologické (Litva), ale i inovační urbanistické projekty (Estonsko). Jihoevropské, zvláště středomořské státy čerpaly ze své bohaté historie od starověku tradičně využívaných pozemků pro pěstování oliv, vinné révy nebo i čajovníku (portugalské Azory). Česká republika měla svou prezentaci založenou na pokmu – střecha Evropy. Za situace, kdy od nábý všechny řeky odtékají a žádná velká nepřitéká a absence moře se předchozí generace snažily udržet vodu prostřednictvím rybníků, později údolních nádrží, dnes např. revitalizací mokřadů a návratu k systému protierozních mezí a průlehů. Španělsko pojalo svou prezentaci zcela originálně, neboť popisovalo strastiplnou cestu za uznáním své profese od ministerstva k ministerstvu připomínající písničku „Dones vodu milý Lojzo“. Nejpůsobivěji vyzněly asi pecha kucha Spojeného království a Irska, které čerpaly magickou podobu svých krajin z bohaté keltské mytologie.

Stejně jako loňské prezentace pecha kucha na téma Krajina a demokracie byly využity k sestavení Ročenky IFLA Europe 2015 na toto téma, počítá se i pro rok 2016, že autoři dotvoří prezentace do souvislých textů, které doplní příslušnými fotografiemi a schématy.

Členská databáze

IFLA postupně na svých stránkách vytváří dobrovolnou databázi členů jednotlivých národních organizací za účelem jejich většího zviditelnění pro případnou spolupráci na mezinárodních projektech, případně pro využití různých specializací včetně regionálních znalostí. práci v zahraničí: Pro zájemce o začlenění do této databáze bude v nejbližším čísle ZPK, případně již v bulletinu.

Profesní kvalifikační směrnice

Již několik let působí pracovní skupina vedená Fritzem Auweckem zaměřená na vymezení mezinárodních standardů profese krajinářského architekta. Vychází z unijního práva, v němž je zakotveno, že shodne-li se aspoň 10 zemí libovolné mezinárodní organizace na standardech určité profese, jsou pak tyto standardy pro ostatní členské země této organizace závazné. Profese krajinářského architekta je vymezena uznaným profesním

vzděláním chráněným titulem, délkou praxe a procesem obdobným naší autorizační zkoušce v celkem 16 z 34 členských zemí IFLA Europe. Dosavadní jednání v Evropské komisi nevedla ke konkrétnímu výsledku, neboť naše profese nebyla uznána jako ekonomicky významná. Byly vymezeny další podmínky a doklady, které bude třeba doložit...

Profesní mobilita mezi národními asociacemi

Vycházejí z Evropské směrnice 2005/36/EC se IFLA snaží prostřednictvím národních organizací usnadnit práci v oboru v zahraničí pro zájemce – uznání autorizace, vyřízení formalit atd, především na základě uznaného vzdělání škol krajinářské architektury, které IFLA uděluje.

Zelená infrastruktura

Tímto pojmem, jehož souvislostem věnovala velkou část svého nedávného bulletinu i Česká komora architektů se zabývá i jedna z četných pracovních skupin IFLA. Víme, že Zelená infrastruktura v evropském pojetí představuje širší záběr než náš Územní systém ekologické stability. Zahrnuje např. i hospodaření s dešťovou vodou v sídlech, šetrné formy zemědělství a i krajinářského managementu nebo zelené systémy ve městech .

Členové pracovní skupiny provedli rámcový průzkum situace v členských zemích a setkali se se značně rozdílnými přístupy. Shrnující poster na toto téma prezentovala IFLA na květnové bruselské konferenci o dosavadních výdobytcích zelené infrastruktury v Evropě.

EU v tomto směru očekává iniciativu od členských zemí v podobě strategií a přeshraničních, regionálních i lokálních projektů, které mohou být financovány z evropských zdrojů – prozatím je výrazný převis financí nad dodanými projekty. Evropská unie v tomto smyslu připravuje TEN-G, tedy seznam nezbytných částí evropské zelené infrastruktury – obdoby TEN-T na poli dopravních sítí nebo TEN-E v oboru energetických sítí.

Zelená infrastruktura je velmi podporována v Německu prostřednictvím BDLA , tedy národní organizace krajinářských architektů.

Soutěž studentů a mladých krajinářských architektů IFLA EU

Byla letos vyhlášena 15. června, podruhé od roku 2013. Téma : Využití stromů a vegetace v návrzích a stavebách odolných urbánních prostorů. Kategorie: Realizovaný projekt, navržený projekt, idea. Účastníků z mnoha evropských zemí bylo 28, kvalita velmi vysoká. Sponzorováno školkařskou a realizační firmou Van den Berk.

Charta evropského krajinářského architekta

Někteří zkušení a čestní členové připravují dokument, který úkoly a kompetence naší profese definuje vůči jiným profesním asociacím a vůči společnosti.

Výroční cena IFLA EUROPE

Bývá udělována organizacím za relevantní počiny vůči krajinářské architektuře.. Loňskou získala Rada Evropy za své zdůrazňování územní a krajinářské dimenze lidských práv pro udržitelný prostorový rozvoj v Evropě . Tento rok byla cena udělena organizaci UNESCO za své prosazení Úmluvy o světovém kulturním dědictví a zejména za začlenění kulturních

krajin do tohoto Světového dědictví v roce 1992. Cenu převzal emeritní ředitel Centra světového dědictví pan Kishore Rao.

Volby a pravidelná obměna funkcí

Protože částí vedení IFLA Europe končil tříletý mandát, bylo zvoleno vedení nové v čele s Tony Williamsem z Irska, dosavadní vedoucím Komise pro vzdělání.

Proč ochutnávat krajinu aneb 53. Světový kongres IFLA v Turíně 20 . - 22. 4. 2016

Půjde o prezentaci různých projektů, které při respektování požadavků nových technologií a vymožeností pamatují na emoce a smysly stejně jako na kreativní stránku projektů. Zvláštní pozornost bude věnována předměstské krajině, kde se setkávají různé přístupy k udržitelnosti. Kongres bude strukturován do čtyř tematických celků.

- Krajiny sdílené
- Krajiny spojené
- Krajiny vrstvené
- Krajiny inspirující.

Pro více infomací info@ifla2016.com

Kam míří krajiny budoucnosti aneb Příští valná hromada – Futurscapes - Urbánní krajiny – Istanbul, 14. – 16.10. 2016

Velkoměsta jsou vlastně urbánní krajiny, které v jedinečné podobě soustřeďují mnoho různých přírodních a kulturních prvků, a které neustále čelí novým výzvám. Jde zejména o navyšování jejich populace, změny životního stylu, nové technologie a moderní umění. Konference na úvod valné hromady má přinést nová pojetí a inovativní řešení zdravých a udržitelných městských prostorů reprezentující krajinářské architekty jako profesi, která může k řešení globálních problémů podstatně přispět.

Závěr

Letošní Valná hromada EFLA přinesla kromě běžné agendy zejména všeobecně větší důraz na vzájemné propojení (mezinárodní otevřená členská databáze a mobilita) a rovněž prostřednictvím internetových stránek IFLA, sociálních sítí LinkedIn, facebook rychlých zpráv <http://www.iflaeunews.tumblr.com> apod. Je nutno zaměřit ke kořenům – krajinným archetypům pro pochopení vlastní geografické a kulturní identity pro lepší porozumění východisek jiných národů. Zelená infrastruktura jako velmi široké téma pro koncepcce i realizace skýtá dosud nevyužité možnosti profesní angažovanosti a zlepšení tváře našich sídel i volné krajiny. Sledujte tedy webové stránky IFLA a další informace sdílené prostřednictvím Kancleáře SZKT i delegáta IFLA EUROPE.

Igor Kyselka – delegát Sekce krajinářských architektů IFLA v rámci SZKT